

Utbetalning från ömsesidigt skadeförsäkringsföretag i form av vinstutdelning

• 2016-12-15

Områden: Inkomstskatt (Näringsverksamhet)

Dnr: 131 149668-16/111

1 Sammanfattning

Skatteplikten för en utbetalning av överskott från ömsesidigt skadeförsäkringsföretag i form av vinstutdelning, där grunden för utbetalningen är en innehavd försäkring i utdelande företag, avgörs av om premien för försäkringen skulle få dras av om den betalas samma år som utbetalningen avser.

Eftersom premien endast kan vara avdragsgill i inkomstslaget näringsverksamhet ska utbetalningen bara tas upp i det inkomstslaget och då enbart om försäkringen kan hänföras dit. Dessutom ska utbetalningen bara tas upp till den del premien skulle vara avdragsgill.

2 Frågeställning

Ett ömsesidigt skadeförsäkringsföretag har lämnat vinstutdelning på sitt överskott till de som innehar en allframtidförsäkring mot brandskada i företaget.

Är vinstutdelningen skattepliktig för mottagaren och om så är fallet i vilket inkomstslag ska vinstutdelningen redovisas?

3 Gällande rätt m.m.

Av 8 kap. 24 § första meningen inkomstskattelagen, IL, framgår att återbärningar och andra utbetalningar av överskott på grund av en försäkring är skattefria, om premien för försäkringen inte får dras av.

Enligt 13 kap. 1 § tredje stycket IL räknas innehav av näringsfastighet till inkomstslaget näringsverksamhet.

Med näringsfastighet avses en fastighet som inte är en privatbostadsfastighet, 2 kap. 14 § IL.

I 2 kap. 13 § IL anges vad som avses med privatbostadsfastighet.

Med privatbostadsfastighet avses, under förutsättning att småhuset eller ägarlägenheten är en privatbostad,

1. småhus med mark som utgör småhusenhet,
2. småhus på annans mark,
- 3 småhus med tillhörande tomtmark på lantbruksenhet, och
4. ägarlägenhetsenhet.

Med privatbostadsfastighet avses också tomtmark, om avsikten är att bygga en privatbostad på den. I fråga om tomtmarken gäller vad som sägs om privatbostad i 10 – 12 §§.

Av 16 kap. 1 § IL följer att, i inkomstslaget näringsverksamhet, ska utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomster, dras av.

Om en brandförsäkring tas för all framtid och premien enligt försäkringsavtalet betalas på en gång ska bara fem procent av premien dras av. Om premien enligt försäkringsavtalet istället ska betalas med ett och samma belopp under flera år beror avdragets storlek på under hur många år premien ska betalas. Avdragets storlek framgår av följande tabell (16 kap. 21 § IL):

Det hela antal år från avtalets ingående under vilka Avdrag i procent av den för året betalda premien premien ska betalas

| | |
|---------------------|------|
| högst 4 år | 5 % |
| 5 till och med 7 år | 10 % |
| 8 " " " 10 år | 15 % |
| 11 " " " 13 år | 20 % |
| 14 " " " 16 år | 25 % |
| 17 " " " 19 år | 30 % |
| 20 " " " 23 år | 35 % |
| minst 24 år | 40 % |

I 9 kap. 2 § IL stadgas att personliga levnadskostnader inte får dras av.

Av 15 kap. 1 § IL framgår att ersättningar för varor, tjänster och inventarier, avkastning av tillgångar, kapitalvinster samt alla andra inkomster i näringsverksamheten ska tas upp som intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet.

Av 12 kap. 1 § försäkringsrörelselagen, FRL, framgår att i ett ömsesidigt försäkringsföretag är försäkringstagarna delägare.

Skatterättsnämnden har i ett förhandsbesked, 2010-03-29 (dnr 60-09/D, överklagat men återkallat), funnit att återbetalning av premier från ett ömsesidigt skadeförsäkringsbolag i samband med likvidation av försäkringsföretaget ska beskattas om mottagaren skulle haft rätt till avdrag för premien det beskattningsår som återbetalning sker. Mottagarna tillika sökandena var en fysisk person och ett aktiebolag.

4 Bedömning

En allframtidförsäkring mot brandskada på en fastighet gäller för all framtid. Den kan betalas med en förskottsvis erlagd premie med inbetalning fördelad på ett bestämt antal år eller som en engångsinbetalning. Försäkringen är bunden till fastigheten och följer fastigheten vid ägarbyten.

Lagtexten i 8 kap. 24 § IL anger de krav som ska vara uppfyllda för att en utbetalning av överskott, som sker på grund av en försäkring, ska vara skattefri. Sett till sin utformning bör regeln, enligt Skatteverkets uppfattning, anses omfatta samtliga tänkbara utbetalningar av överskott som sker på grund av en försäkring. En vinstutdelning är till sin natur en utbetalning av överskott. Eftersom försäkringstagarna enbart genom innehavet av en försäkring är delägare i det ömsesidiga skadeförsäkringsföretaget, erhåller de vinstutdelning på grund av en försäkring. För att vinstutdelningen ska vara skattefri krävs därför att premien inte får dras av.

Om en utbetalning av överskott enligt ovan är skattepliktig eller inte är beroende av om mottagarens premie för försäkringen får dras av. Skatteverket delar här Skatterättsnämndens uppfattning att prövningen av avdragsrätten ska ske utifrån de regler som gäller för det år en utbetalning avser.

Vilka specifika regler avdragsrätten bör prövas utifrån, avgörs sedan av vilket inkomstslag försäkringen ska hänföras till. Det avgörande blir då karaktären på den fastighet som försäkringen avser.

Om fastigheten är en privatbostadsfastighet ska prövningen avse huruvida premien för försäkringen är avdragsgill i inkomstslaget kapital.

Syftet med innehavet av en privatbostadsfastighet är att tillgodose behovet av bostad. Boende är en aktivitet som hör till den privata sfären, varför en skadeförsäkringspremie avseende fastigheten utgör en personlig levnadskostnad. Personliga levnadskostnader får inte dras av.

Av detta följer att utbetalningen inte ska tas upp i inkomstslaget kapital. Med andra ord blir utdelningen skattefri för den som innehar en försäkrad privatbostadsfastighet.

För försäkringar som är hänförliga till näringsverksamhet utgör premien en utgift för att förvärva inkomster och den är därför normalt avdragsgill.

För personer som innehar en näringsfastighet och för vilken en utbetalning sker på grund av att fastigheten är försäkrad för all framtid blir utbetalningen en intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet. I utgångsläget är intäkten skattepliktig.

I inkomstslaget näringsverksamhet är dock storleken på avdraget för en premie för en allframtidförsäkring beroende av om premien ska betalas på en gång eller om den ska betalas under ett bestämt antal år.

I de fall hela premien betalas på en gång ska bara fem procent av premien dras av. Detsamma gäller när premien betalas under högst fyra år. För det fall att betalningsperioden är längre än fyra år, framgår det av tabellen ovan hur många procent som får dras av.

Hur stor del av utdelningen som ska tas upp till beskattning i inkomstslaget näringsverksamhet beror, enligt Skatteverkets bedömning, helt och hållet på hur stor del av försäkringspremien som får dras av.

För en person som erhåller en utbetalning på en allframtidsförsäkring som har betalats med ett engångsbelopp innebär det att endast fem procent av utbetalningen ska tas upp som inkomst av näringsverksamhet.

Har premien i stället betalats under flera år följer storleken på den skattepliktiga delen av tabellen ovan.

Skatterättsnämnden har, i ovan angivet förhandsbesked, ansett att för det fall betalningsperiodens längd inte går att utröna, får en engångsbetalning anses ha skett.

Skatteverket delar denna uppfattning och i en sådan situation ska endast 5 procent av utbetalningen tas upp.

Skatteverket har inte för avsikt att starta utredningar avseende utbetalningar före 1 januari 2015 och som redovisats i deklARATIONEN.